

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 59

van **KARL VANLOUWE**

datum: 16 november 2023

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Heropbouw Oekraïne - Steun

Op 26 en 27 oktober jl. kwamen de 27 EU-lidstaten samen om een verhoging van het Europese budget te bespreken. Op de planning stond een bespreking van de meerjarenbegroting, waaronder een verhoging van het Europese budget met minstens 66 miljard euro. 50 miljard daarvan zou bestemd zijn voor de heropbouw van Oekraïne via een macro-financiële ondersteuning voor de Oekraïense begroting tot eind 2027 alsook een extra injectie voor het leveren van militair materieel en wapens. Dat laatste zou via de Europese Vredesfaciliteit vrijgemaakt worden. Jammer genoeg moest België op de rem staan omwille van de grote budgettaire impact die het zou hebben. Als het voorstel ongewijzigd blijft, moet er tussen 600 en 800 miljoen euro vrijgemaakt worden, iets wat gezien onze precaire budgettaire situatie niet wenselijk is. Het Belgische standpunt houdt in dat de rekening niet volledig bij de lidstaten valt, maar dat de Europese Commissie ook voor een deel de kosten zal dragen.

Toch blijft investeren in Oekraïne van belang. De inval zorgde voor een krimp van maar liefst 30% van de Oekraïense economie, en onder meer een vernietiging van productiemiddelen en problemen met water- en elektriciteitstoevoer zorgde voor gigantische consequenties voor de Oekraïense bevolking. Hoewel het land nog in puin ligt, zijn de Oekraïense ondernemers hoopvol. Tijdens een onderzoek dat werd uitgevoerd tijdens de zomer van 2023, gaf 53 procent van de Oekraïense bedrijven aan dat ze bijna op volle toeren draaiden. Exporterende bedrijven gaven ook aan dat ze weer goederen konden uitvoeren. Kortom, de Oekraïense economie toont zich weerbaar en veerkrachtig.

1. Werd het Belgische standpunt (om de Europese Commissie een deel van de kosten te laten dragen) voldoende of überhaupt besproken met de Vlaamse Regering? Heeft er al een gedachtewisseling plaatsgevonden met de gewesten over die kwestie?
2. Kan de Vlaamse taskforce voor Oekraïne op termijn uitgebreid worden naar een bredere scope, die naast de opvang van vluchtelingen ook zal focussen op versterking van economische banden met Oekraïne?
3. Is er al een denkoefening uitgevoerd over hoe Vlaanderen steun zal bieden bij de heropbouw van Oekraïne? Welke pistes worden er bekeken? Is er sprake van een versterkte samenwerking tussen Voka en de Oekraïense kamers van koophandel?
4. In zijn meest recente beleids- en begrotingstoelichting (BBT) gaf de minister aan dat zijn administratie onderzoekt welke impact de Oekraïne-crisis heeft op het Vlaamse economische en maatschappelijke weefsel.

Tot welke inzichten heeft dat geleid?

5. Deelt de minister de teneur van het stuk dat beschreven staat op de website van Flanders Investment & Trade (FIT) over de economische toestand van Oekraïne en de hoopvolle signalen? Vertaalt dat zich ook in concrete cijfers wat betreft de handel tussen Vlaanderen en Oekraïne?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 59 van 16 november 2023

van **KARL VANLOUWE**

1. Voorafgaand aan de bijeenkomst van de Europese Raad van 26 en 27 oktober 2023 organiseerde de Directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE) van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking een overlegvergadering, conform het samenwerkingsakkoord EU. Vlaanderen nam actief deel aan deze bijeenkomst, waar de ontwerpconclusies van de Europese Raad werden besproken.

Er dient te worden verduidelijkt dat het standpunt van België niet luidt dat de Europese Commissie een deel van de kosten moet dragen voor de steun aan Oekraïne. Ook de middelen waarover de Europese Commissie beschikt komen immers recht- of onrechtstreeks uit de lidstaten. De voornaamste vraag die wordt gesteld is of de bijkomende middelen voor Oekraïne moeten worden gefinancierd met nieuwe, bijkomende bijdragen vanwege de lidstaten. Deze zouden immers een aanzienlijke impact hebben op de nationale begrotingen. In die zin kan ook worden bekeken welke verschuivingen er mogelijk zijn binnen de reeds bestaand Europese budgetten.

2. De Vlaamse Regering belastte de taskforce 'Opvang Oekraïne' met een specifieke coördinatietask, waarvoor een welbepaalde *governance* werd uitgetekend. Het opzet en de te betrekken interne (beleidsdomeinen) en externe partners bij een focus op het versterken van economische banden verschillen dermate van de huidige opdracht van de taskforce, dat ik uitbreiding van de bestaande taskforce niet opportuun geacht.

Het versterken van de bilaterale relaties en het identificeren van mogelijkheden tot economische samenwerking is een opdracht die toekomst aan DKBUZA en FIT.

3. Flanders Investment and Trade (FIT) stelde eind 2022 een Vlaamse Economische Vertegenwoordiger (VLEV) voor de heropbouw van Oekraïne aan, met als doelstellingen:
 - het in kaart brengen van samenwerkingsmogelijkheden, met voorlopig een sterke focus op projecten die gefinancierd worden door internationale financiële instellingen;
 - het informeren van Vlaamse bedrijven over de bestaande kansen en hoe er best gebruik van te maken;
 - het opbouwen van een omvangrijk netwerk, zowel in Vlaanderen als in Oekraïne.

De Vlaamse overheid verleende daarnaast een subsidie van €140.000 aan VOKA Antwerpen om, in nauwe samenwerking met Oekraïense Kamers van Koophandel, Vlaamse bedrijven in contact te brengen met Oekraïense partners.

4. Via het Voorzitterscollege en het Strategisch Overlegorgaan Internationale Aangelegenheden bereiken mijn diensten alle entiteiten van de Vlaamse Overheid om zo de Europese en internationale informatie over de Oekraïne-crisis te bundelen en te analyseren. De bezorgdheden van onze stakeholders worden gecapteerd via, enerzijds, de bestaande overleg- en adviesorganen en, anderzijds, de speciaal daartoe opgerichte economische Task Force Oekraïne, onder leiding van VLAIO en FIT.

Een overkoepelende analyse is er nog niet. De analyse is momenteel ook moeilijk te maken aangezien een groot deel van de sancties tegen Rusland pas op middellange termijn effecten vertonen of bepaalde maatregelen pas na een transitieperiode van start gaan.

5. De oorlog woedt nog altijd, maar het is inderdaad zo dat de Oekraïense economie blijkt geeft van een – gezien de omstandigheden – grote veerkracht. De heropbouw en de modernisering van het land bieden kansen aan onze ondernemingen wanneer ze goed voorbereid en met connecties op het terrein actief zijn.

Wat de concrete cijfers betreft, valt de grootste terugval te noteren in de eerste maanden na de inval. Vooral in maart 2022 en de maanden die daarop volgden vond een serieuze terugval in export richting Oekraïne plaats. Daarna nam de export terug toe.

Het jaar 2021 was een uitzonderlijk goed jaar voor onze handel met Oekraïne en in 2023 evenaren we die cijfers niet, maar de vergelijking met 2020 geeft een mooi resultaat. In de eerste acht maanden van 2023 exporteerde Vlaanderen meer naar Oekraïne dan in dezelfde periode in 2020 (€335.000.000 t.o.v. €316.000.000). Ook de invoer vanuit Oekraïne naar Vlaanderen in dezelfde periode overschrijdt het invoerbedrag van 2020 (€276.000.000 t.o.v. €253.000.000). De cijfers tonen aan dat de handel met Oekraïne, alle omstandigheden in acht genomen, in positieve zin evolueert.